

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra 'At være eller ikke være.'

Citation: Andersen, H. C.: "At være eller ikke være", i Andersen, H. C.: *At være eller ikke være*, udg. af Erik Dal ; Mogens Brøndsted , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2001, s. 271. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen07val-shoot-idm139850607506496/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: At være eller ikke være

overmagten ved Nybøl mølle. – *Espingol(erne)*: en slags da.-konstrueret orgelskylt af flere forenede rør, der udskød mange kugler hurtigt efter hinanden; benyttedes i denne krig, men fik ingen varig praktisk betydning. – *Traillenfægtingen*: fodfolkets kamp i skyttekæder. – *Gravensteen*: Gråsten.

- 160 *Mennesket saavel som Dyret er Maskine (...)* Heret over de materielle Dele: udtalelser af Carl Vogt, cit. Fabri s. 11f.
- 161 *Eenheden af Jæg og Du, der er Gud*: Feuerbach, Fabri s. 9. – »*Mennesket er en Natur-Fremtoning*»: Moleschott, cit. Fabri s. 15. – »*Mennesket er et Product af Forældre og Amme*»: ligeledes.
- 162 *Ørest*: søn af Agamemnon og Klytæmnestra; han dræbte moderen som hævn for, at hun havde dræbt faderen, og han forfulgtes derfor af hævnegudinderne, erinyerne; sagnet er behandlet af gr. tragediedigtere. – *Guds-Ideen er en Skabning af vor Phantasie*: Fabri s. 18 efter Feuerbach.
- 163 »*Es blies ein Jäger (...) verlor*»: begyndelsen af folkevisen »Die schwarzbraune Hexe« i Arnim & Brentanos centrale viseudgave *Des Knaben Wunderhorn*, 1806: »En jæger blæste i sit horn, og alt, hvad han blæste, var fortabt.»

Tredie Deel

- 167 *Fæstningslaverne fra Rendsbørg*: det falske rygte om »Slavekrigens fremkaldte stor panik i Jylland, og man rykkede ud mod de løsladte.
- 168 *Svensken (...)* *Kalmukker og Tyrker*: se s. 49. – *Præsterne hængtes*: J.M. Thiele: *Danske Folkesagn*, III, 1843, s. 84 og 93. – *den ængstede lille Kreds*: smst. s. 81f., henlagt til Fyn. Familien synger Luthers »Vor Gud han er så fast en borgs, mens A.s veshinie stammer fra Vægttersens« (*Den danske Salmebog* nr. 295 resp. 714). – *Wiangel*: se n.t.s. 158.
- 169 *geraader*: kommet.
- 171 *Ølieblad*: som det, duen bragte til Noas ark som tegn på liv efter syndfloden, 1. Mos. 8. – *Skytten i »Lykkens Tumleklode*»: forveksling med folkebogen »Ærens Tornevej for en Skytte navnlig Bryde ...«, hvis første linier A. også bruger i sit eventyr, *Eiv. IV* 59, udk. 1855; det er også i den bog, helten vinder prinsessen.
- 173 *Vanvidets Sphinx*: sagnet om Oðipus: Sfinxen ved Theben gav de forbipasserende en gåde og styrtede dem i dybet, hvis de ikke havde svar; det havde Oðipus, og sfinxen styrtede da sig selv ned.
- 174 *de hvide Bier svæmede*: det sneede; udtrykket er ikke dannet af A. –